

# НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

## Інститут геофізики ім. С.І. Субботіна

### СХВАЛЕНО

Вченою радою Інституту геофізики

ім. С.І. Субботіна НАН України

«20» грудня\_2021 р.

Протокол № 15

### ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Інституту геофізики

ім. С.І. Субботіна НАНУ

*В. Ситаросієнко* італій СТАРОСТЕНКО

«20» грудня\_2021 р.

### Положення

про порядок реалізації права на академічну мобільність

здобувачів вищої освіти третього рівня

в Інституті геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України

## **1. Загальні положення**

1.1. *Положення* про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Інституту геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України (далі – Інститут) розроблене відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про правовий статус іноземців; осіб без громадянства» (зі змінами) № 1379-VIII від 19.05.2016 р.; Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579, інших нормативно-правових документів з питань вищої освіти, а також Статуту Інституту.

1.2. Це Положення визначає *порядок* реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти освітньо-наукового ступеня доктора філософії, наукового ступеня доктора наук та встановлює загальний порядок організації різних програм академічної мобільності здобувачів вищої освіти Інституту на території України і за її межами.

1.3. Академічна мобільність передбачає *участь* здобувачів вищої освіти в освітньому процесі закладу вищої освіти (в Україні або за кордоном), проведення наукових досліджень з можливістю перезарахування в установленому порядку освоєних навчальних дисциплін тощо. Учасники освітнього процесу Інституту, а саме здобувачі освітньо-наукового ступеня доктора філософії, здобувачі наукового ступеню доктора наук, науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники й інші учасники освітнього процесу та вітчизняні/іноземні учасники і навчальні заклади (наукові установи), що беруть участь у програмах академічної мобільності, є учасниками академічної мобільності (далі – Учасники).

1.4. *Право* на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Інституту реалізується на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, договорів про співробітництво між Інститутом та іноземними або вітчизняними закладами вищої освіти, а також може бути реалізоване здобувачами вищої освіти з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією Інституту на основі індивідуальних запрошень тощо.

1.5. Організаційний *супровід* програм академічної мобільності в Інституті – надання методичної допомоги щодо оформлення документів для навчання за програмами академічної мобільності, перезарахування результатів навчання, контроль за виконанням програм тощо забезпечує Методична група з забезпечення освітньої складової підготовки докторів (далі – Методична група).

## **2. Види, цілі та завдання академічної мобільності**

2.1. За *місцем* реалізації права на академічну мобільність вона поділяється на:

- внутрішню академічну мобільність, яка реалізується здобувачами вищої освіти Інституту в закладах вищої освіти / наукових установах – партнерах у межах України;
- міжнародну академічну мобільність, яка реалізується здобувачами вищої освіти Інституту в закладах вищої освіти / наукових установах-партнерах поза межами України.

2.2. *Формами* академічної мобільності для здобувачів вищої освіти освітньо-наукового ступеня доктора філософії в Інституті, є:

- мовне стажування;
- участь у міжнародних конференціях за кордоном;
- участь у спільних проектах;
- наукове дослідження;
- наукове стажування.

2.3. Основними *видами* академічної мобільності є:

**ступенева мобільність** – навчання у закладі вищої освіти, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття ступеня вищої освіти, що підтверджується документом (документами) про вищу освіту або про здобуття ступеня вищої освіти від двох або більше закладів вищої освіти;

**кредитна мобільність** – навчання у закладі вищої освіти, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та/або відповідних компетентностей, результатів навчання (без здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи), що будуть визнані у закладі вищої освіти постійного місця навчання вітчизняного чи іноземного учасника освітнього процесу. При цьому загальний період навчання для таких учасників за програмами кредитної мобільності залишається незмінним.

2.4. Академічна мобільність *спрямована* на підвищення якості вищої освіти, ефективності наукових досліджень та залучення зарубіжного інтелектуального потенціалу до роботи в Інституті, набуття досвіду впровадження інших моделей створення та поширення знань й поглиблення інтеграційних процесів з питань навчання і наукових досліджень.

2.5. *Формами* академічної мобільності для осіб, що здобувають науковий ступінь доктора наук, науково-педагогічних, наукових працівників та інших учасників освітнього процесу, є:

- участь у міжнародних конференціях за кордоном;
- участь у спільних проектах;
- наукове дослідження;

- наукове стажування;
- підвищення кваліфікації;
- викладання;
- інше.

2.6. Основні цілі та завдання академічної мобільності учасників освітнього процесу Інституту:

- підвищення якості вищої освіти, підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти, проведення досліджень з використанням сучасного обладнання і технологій, опанування новітніх методів дослідження, набуття досвіду проведення науково-дослідної роботи та впровадження її результатів;
- набуття професійного досвіду під час проходження навчальних та виробничих практик;
- можливість одночасного отримання здобувачем вищої освіти двох документів про вищу освіту з додатками встановленого у закладах-партнерах вищої освіти зразка та інформацією про систему оцінювання в них навчальних здобутків;
- підвищення конкурентоздатності випускників Інституту на українському та міжнародному ринках освітніх послуг та праці;
- підвищення рівня володіння іноземними мовами;
- залучення світового інтелектуального потенціалу до вітчизняного освітнього процесу на основі двосторонніх та багатосторонніх угод між закладами-партнерами вищої освіти, встановлення внутрішніх та зовнішніх інтеграційних зв'язків;
- гармонізація освітніх стандартів закладів вищої освіти.

2.7. Умови навчання і перебування учасників академічної мобільності та інші питання визначаються двосторонніми або багатосторонніми угодами між Інститутом та закладами вищої освіти (партнерами).

2.8. Визнання результатів навчання у межах академічної співпраці із закладами вищої освіти та науковими установами здійснюється із застосуванням Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

2.8.1. Після опанування/завершення освітніх компонентів, що передбачено Угодою (договором) про навчання та підтверджено академічною довідкою (або іншим документом), яку надав заклад вищої освіти чи наукова установа, що приймає здобувача вищої освіти, Інститут, за рішенням вченої ради, має визнати результати навчання та узгоджену кількість кредитів ЄКТС і перезарахувати їх в освітню-наукову програму здобувача вищої освіти та використовувати для виконання кваліфікаційних вимог.

2.8.2. Perezарахування результатів навчання з дисциплін циклу професійної підготовки проводять на підставі порівняння їхніх освітніх програм та академічної довідки або іншого документа, яку надає учасник академічної мобільності.

- обов'язкові дисципліни Perezараховуються:

а) *повністю* – на основі збігу заявлених результатів навчання та порівнюваної кількості кредитів ЄКТС (відмінність – не більш ніж на 25 %);

б) *частково* – у тій частці кредитів, що відповідає результатам навчання, які збігаються;

в) *асиметрично* – кілька дисциплін із меншою кількістю кредитів замість однієї багатокредитної, і навпаки;

- дисципліни вільного вибору студента, які не впливають на присвоєння кваліфікації, можуть бути Perezараховані замість будь-яких дисциплін закладу-партнера того самого рівня повністю без обмежень.

2.8.3. При Perezарахуванні дисципліни зберігається раніше здобута позитивна оцінка рівня знань здобувача вищої освіти. За необхідності оцінка приводиться до діючої в Інституті шкали оцінювання.

2.8.4. Порядок визнання іншого навчального досвіду визначається Інститутом до початку реалізації програм академічної мобільності.

2.9. Наукові працівники, для яких Інститут є основним місцем роботи, можуть реалізувати право на академічну мобільність для провадження професійної діяльності, відповідно до укладеного договору про участь у програмі академічної мобільності. При цьому за цими працівниками зберігається основне місце роботи терміном до одного року. Оплата праці, відповідно до законодавства, за основним місцем роботи зберігається на термін до шести місяців, якщо вона не передбачена програмою академічної мобільності.

2.10. Іноземні здобувачі вищої освіти, що реалізують право на академічну мобільність в рамках договорів про співпрацю між Інститутом та іноземними закладами-партнерами, можуть бути зараховані на навчання до Інституту за рахунок:

- коштів міжнародних програм й організацій;
- власних надходжень Інституту;
- коштів фізичних або юридичних осіб.
- а також на умовах безоплатного навчання в разі взаємного обміну здобувачами вищої освіти, у тому числі за спільними Освітніми програмами, які передбачають отримання спільного або подвійного документа (документів) про вищу освіту на умовах безоплатного навчання за міжнародного обміну здобувачами вищої освіти, якщо кількість таких іноземних здобувачів вищої освіти не перевищує кількість здобувачів

вищої освіти від Інституту, що навчаються в іноземному закладі-партнері у межах програм академічної мобільності, відповідно до укладених між закладами вищої освіти договорів.

### **3. Організаційне забезпечення академічної мобільності**

3.1. Загальне керівництво із забезпечення академічної мобільності здійснює дирекція закладів вищої освіти.

3.2. До участі в програмах академічної мобільності допускаються аспіранти, докторанти, науково-педагогічні, наукові, педагогічні працівники Інституту. Відбір здобувачів вищої освіти для участі в програмах академічної мобільності здійснюється Інститутом з урахуванням рейтингу успішності, участі у науковій роботі та знання іноземної мови.

3.3. Перелік необхідних документів для участі в програмі академічної мобільності здобувачів та процедура їх подання регламентується угодами між Інститутом та закладами-партнерами.

3.4. Етапи, тривалість та зміст навчання визначаються узгодженими навчальними планами та графіками освітнього процесу, які затверджені керівниками закладів.

3.5. Учасники освітнього процесу Інституту, які є здобувачами вищої освіти в межах програм внутрішньої мобільності, зараховуються до закладів вищої освіти (наукових установ) – партнерів в Україні як такі, що тимчасово допущені до освітнього процесу і мають права та обов'язки здобувачів вищої освіти вітчизняного закладу вищої освіти (наукової установи).

3.6. За здобувачами вищої освіти Інституту на період навчання в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) – партнері на території України чи поза її межами зберігаються, відповідно до укладеного договору про академічну мобільність, місце навчання та виплата стипендії згідно із законодавством упродовж навчання, стажування чи провадження наукової діяльності в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) – партнері на території України чи поза її межами, якщо стипендія не передбачена умовами академічної мобільності.

3.7. Науково-педагогічні, наукові, педагогічні працівники Інституту можуть реалізувати право на академічну мобільність для провадження професійної діяльності відповідно до укладеного договору про участь у програмі академічної мобільності.

*Організаційне забезпечення академічної мобільності для осіб, які здобувають науковий ступінь доктора наук, науково-педагогічних та наукових працівників та інших учасників*

3.8. Науково-педагогічні, наукові працівники Інституту можуть реалізувати право на академічну мобільність для провадження професійної діяльності відповідно до укладеної Угоди про участь у програмі академічної мобільності за погодження директора Інституту. При цьому за зазначеними працівниками зберігається основне місце роботи в Інституті до одного року.

3.9. В окремих випадках, у разі неможливості забезпечення реалізації освітнього процесу науково-педагогічними працівниками через участь у програмах академічної мобільності, їхнє навчальне навантаження на період участі можуть виконувати інші науково-педагогічні працівники відповідної спеціальності, які беруть участь у програмі академічної мобільності без збереження заробітної плати.

3.10. Іноземні науково-педагогічні, наукові, педагогічні працівники закладів вищої освіти та наукових установ, яких залучено до провадження освітньої або наукової діяльності в Інституті, на час перебування в Інституті мають усі права та обов'язки його працівників (фінансові умови провадження професійної діяльності іноземних учасників у Інституті фіксують додатково в рамках відповідних угод, договорів тощо).

#### **4. Права та обов'язки учасників, які беруть участь у програмах академічної мобільності**

4.1. Учасники мають право на:

- продовження навчання або вивчення окремих навчальних дисциплін;
- проведення наукових досліджень у закладах вищої освіти (наукових установах) – партнерах;
- безпечні та нешкідливі умови навчання;
- користування навчальною, науковою, виробничою, спортивною базою закладу вищої освіти, що приймає;
- участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представлення своїх наукових робіт для публікацій;
- зарахування результатів навчання (кредитів) у навчальному закладі-партнері, або результатів досліджень у встановленому порядку;
- отримання документа про результати навчання або про відповідний освітньо-професійний рівень встановленого у навчальному закладі-партнері зразка, якщо це передбачене програмою навчання студента.

4.2. Учасники зобов'язані:

- своєчасно надати необхідні документи для участі в програмі академічної мобільності;
- не пізніше визначеної дати прибути до місця виконання програми академічної мобільності;
- дотримуватися під час виконання програми академічної мобільності законодавства країни перебування та правил внутрішнього розпорядку, Статуту, інших нормативно-правових документів закладу-партнера;
- успішно виконати програму академічної мобільності за затвердженим індивідуальним навчальним планом та Угодою;
- вчасно повернутися до Інституту після завершення програми академічної мобільності.

4.3. Обов'язки закладів вищої освіти – партнерів щодо учасників програм академічної мобільності мають бути обумовлені у відповідних угодах між Інститутом та партнерами щодо програм академічної мобільності.

## **5. Порядок звітування та оформлення документів за результатами програми академічної мобільності**

5.1. По завершенню програми Учасник представляє:

- звіт у письмовій формі, завізований куратором програми академічної мобільності закладу вищої освіти / наукової установи – партнера;
- копію документу, що засвідчує результати проходження програми академічної мобільності (Сертифікат, Диплом, Академічну довідку, виписку навчальних досягнень);
- учасник надає усний звіт на вченій раді Інституту про свої досягнення.

5.2. Якщо здобувач вищої освіти під час перебування у вищому навчальному закладі/ науковій установі - партнері, на базі якого реалізується право на академічну мобільність, не виконав програму навчання, то після повернення до Інституту йому може бути запропоновано індивідуальний графік складання академічної заборгованості або повторний курс навчання за рахунок коштів фізичних чи юридичних осіб.